

Het verhaal van het havenkanaal



Het fraaie landelijke havenkanaal verbindt de haven van Ooltgensplaat met het Volkerak als een levensader. Het kanaal is 1.310 meter lang.

Benieuwd naar het verhaal van het havenkanaal? En het verhaal van de zes andere havenkanalen op Goeree-Overflakkee? Pik dan de brochure 'Trek eropuit naar de havenkanalen' op bij het

DUU Inspiratiepunt in Ouddorp, musea, de Menheerse Werf en het weeghuisje in Ooltgensplaat.

Met 'Trek eropuit naar de havenkanalen' in de hand is er veel te ontdekken en te

belevén. De brochure staat vol weetjes, historie en wandel-, fiets- en vaartips. Eten en drinken? Ook daarover is van alles te vinden in 'Trek eropuit naar de havenkanalen'.

Eropuit met brochure

De brochure kost 2 euro, maar is met de bon op de achterzijde van dit magazine tijdelijk gratis op te halen.

Dijf varende monumenten

Historisch cachet heeft het havenkanaal van Ooltgensplaat. Dat komt vooral door de afwezigheid van woongebouwen en grote aantallen jachten, maar ook door de vijf varende monumenten die er afgemeerd liggen.

Het gaat om de klippers *Urouwe Elisabeth* en *Lucia*, beurtvaarder *Allways Ready*, paviljoentjalk *Johanna* en Groninger tjalk *Fiducie*. Twee zijn er bewoond: de klippers, die begin vorige eeuw voor het vrachtvervoer in de vaart kwamen.

"Samen vormen we de Stichting Historische Schepen Ooltgensplaat", zegt Carolus Poldervaart, die samen met zijn vrouw Wilma de Urouwe Elisabeth bewoont. "De stichting heeft gezorgd voor meerpalen, loopbruggen,

elektriciteit en waterleiding. De gemeente stelt ruimte voor ons beschikbaar. De vijf varende monumenten voorkomen dat het havenkanaal het historische karakter verliest."

Het publiek genoot van de schepen tijdens bijvoorbeeld Open Monumentendag, de Sinterklaasintocht en de Nacht van de Nacht. Een wandelpad over de havendijk zou de zichtbaarheid van dit erfgoed vergroten, vindt de stichting, evenals een open dag.



Urijheid en nostalgie

"Ik ben gek van varen. Wonen op zo'n schip geeft vrijheid en een gevoel van nostalgie. Ook leuk: je kan met je huis op reis", zeggen Carolus en Wilma Poldervaart.

Koos Stoop, die met zijn gezin op de *Lucia* woont: "Je bent in de natuur. Je hoort het geluid van de watervogels, het water en het schip..."

Over het Volkerak naar Noord-Brabant

Met de fiets of te voet kun je een eind komen, maar aan de waterkant houdt het avontuur op. Of niet? Nee, vanuit Ooltgensplaat of Sluishaven kun je op de het deltapontje stappen.

Die brengt je met of zonder fiets over het Volkerak naar Dinteloord (Sasdijk), Heijningen, Willemstad (Fort Sabina) en/of Benedensas (Heense Gorzen). Zo verbindt het deltapontje Goeree-Overflakkee met het noordwesten van Noord-Brabant. Een aanrader,

evenals het pontje van Willemstad naar Numansdorp.

In Ooltgensplaat is de opstapplaats te vinden aan de Havendijk, niet ver van Fort Prins Frederik. Inderdaad: het deltapontje verbindt ook forten.



Vertrektijden en meer informatie:

www.eropuitindehoeschewaard.nl/deltapontjes

Opening

Rond 1 mei is de opening van het gerestaureerde raadhuis. Dan start ook een expositie in de voormalige secretarie.



‘Het raadhuis is heel kundig gerestaureerd’

“Ja, het is goed gegaan”, zegt Reinoud Pince van der Aa van Hylkema Erfgoed. “Het raadhuis is heel kundig gerestaureerd.” En dat terwijl er de nodige bouwtechnische uitdagingen waren. “In de vorige eeuw is er een betonvloer in het gebouw gestort, waarvan de verankering is gaan roesten. Daardoor waren hele stukken metselwerk naar beneden gekomen.”

Hylkema Erfgoed onderzocht in opdracht van de Stichting Welzijnsfonds Oostflakkee, de eigenaar van het raadhuis, de bouwgeschiedenis van het pand, stelde het restauratieplan op en begeleidde het hele proces. Van de aanvraag van vergunningen en subsidies tot de aanbesteding en het dagelijks toezicht op de bouwplaats.

“Het is weer een prachtig monument”, zegt Pince van der Aa, nu de restauratie achter de rug is. Hij somt de werkzaamheden op die zijn uitgevoerd: houtrot verwijderd, koperen goten hersteld, nieuwe leien aangebracht op het dak, metselwerk deels vernieuwd, luiken onder handen genomen en opnieuw rood-wit geschilderd, glas-in-loodramen weer in het lood gezet. Binnen, op de bel-etage van het raadhuis, zijn de historische balkenplafonds, de wanden en de eikenhouten lambriseringen en vloeren geschuurd en geschilderd.

Er komt nog een vervolgstap: het verbouwen van het souterrain tot een ruimte voor ontvangsten, presentaties en educatie. “Slim van de Stichting Welzijnsfonds Oostflakkee om niet alles in één keer te doen. En om straks niet met een vaste exploitant te gaan werken, maar met externe catering. Geef je het pand een restaurantfunctie, dan heb je met een heel ander investeringsplaatje te maken”, zegt Reinoud Pince van der Aa. “De stichting kiest voor extensief gebruik. Een verstandige keus.”

Raadhuis, restauratie en herbestemming

Een gebouw om trots op te zijn

“Schitterend, het wordt hartstikke mooi.” Dat soort reacties lieten de bewoners van Ooltgensplaat regelmatig horen toen de restauratie van het raadhuis aan de gang was. “Ze zijn er trots op”, zegt Piet van de Ree, voorzitter van de Stichting Welzijnsfonds Oostflakkee. Het fonds is sinds 2015 eigenaar van het unieke pand.

Het raadhuis is gebouwd in 1617-1618 en daarmee een van de oudste monumenten op Goeree-Overflakkee. Helemaal uniek is het niet, want in Klundert staat een kopie. Bijna identiek, ontworpen door dezelfde architect. Tot 1971 werkten er ambtenaren in het raadhuis van Ooltgensplaat. Het bestuur van de gemeente zetelde er tot 1987.

Ervaring

Pogingen om er een galerie en later een

restaurant van te maken, liepen stuk. Het pand ging zienderogen achteruit en trok de aandacht van de Stichting Welzijnsfonds Oostflakkee. Voorzitter Van de Ree: “We hadden al wat ervaring met het renoveren van historische gebouwen, zoals de kapel op de rooms-katholieke begraafplaats in Oude-Tonge en ook de oude begraafplaats daar. Toen kwam het raadhuis van Ooltgensplaat te koop. We hebben het gekocht met de intentie het te restaureren.”

Om financiële redenen vond de restauratie plaats in fasen. “We wilden in de eerste plaats de buitenkant van het raadhuis veiligstellen voor de komende honderd jaar. De gevels zijn volledig gerestaureerd en de dakbedekking is vervangen. Dat was tussen april 2020 en januari 2021. Daarna zijn de werkzaamheden aan de binnenkant van start gegaan. De bel-etage – met de secretarie, de raadszaal en de burgemeesterskamer – is sinds half april gebruiksklaar. De etage is bedoeld voor huwelijksvoltrekkingen en exposities.”

Zeearend bekijken

Maar er staat nog meer te gebeuren. “De begane grond is nu provisorisch ingericht om groepen bezoekers van bijvoorbeeld Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten te ontvangen. Uiteindelijk moet het een ruimte met beeldschermen worden, waar toeristen en schoolklassen terecht kunnen om meer te weten te komen over de natuur,



Het gemeentehuis na de renovatie in 1939.

het erfgoed en de geschiedenis van de omgeving. De planning is om het klaar te hebben aan het begin van het schooljaar 2021-2022.”

Piet van de Ree ziet het al voor zich: camera's in de natuur rond Ooltgensplaat, die het mogelijk maken om in het raadhuis bijvoorbeeld vogels in hun eigen habitat te bekijken. “Fantastisch: straks zie je hier een zeearend die net een vis gevangen heeft...”

Verbinding creëren

Een nieuwe functie voor het prachtig gerestaureerde raadhuis dus. “De achtergrond van het hele verhaal is dat we verbinding willen creëren tussen het raadhuis en de gemeenschap, inclusief de jeugd. Het moet een gebouw zijn waar je trots op bent, waar je wat kunt leren en waar je wilt trouwen”, zegt de voorzitter van de Stichting Welzijnsfonds Oostflakkee.

“En ja, dat past heel goed bij onze doelstelling: het ondersteunen van initiatieven van verenigingen en organisaties op het gebied van cultuur, historie en erfgoed. Daar investeren wij in en daarmee zetten we Ooltgensplaat en omgeving op de kaart.”



Johan wil een echte restauratievakman worden

Aan de slag met steigerpijpen, stenen, cement en machines – ook als je nog piepjong bent, is dat fantastisch. Zeker als je het allemaal kunt doen op een echte bouwplaats. De kinderen uit de groepen 7 en 8 van de basisscholen De Hoeksteen en De Regenboog kunnen erover meepraten. Zij gingen zelf metselen, steigers bouwen, natuurstenen ornamenten puzzelen en opperen. Op Fort Prins Frederik, tijdens de restauratie van de geschutstoren.

Vooraf kregen de leerlingen op school een les over het restaureren van monumenten. Johan van Oosterhout gaf die les. Hij is coördinator van Restauratie Opleidingsprojecten (ROP) Zuid West (ZW), regio Zuid-Holland.

Enthousiast maken

Op de restauratiebouwplaats zelf zorgden leermeesters voor de begeleiding. "Wij willen jongeren

enthousiast maken voor het restauratievak", zegt Van Oosterhout. "Daarom heb ik ook een gastles gegeven aan umbo-bouwkunde leerlingen van de Regionale scholengemeenschap Goeree-Overflakkee (RGO). Die les ging over de restauratie van het fort en over de mogelijke vervolgopleidingen. Het was de bedoeling om de leerlingen bij toerbeurt stage te laten lopen op het fort, maar dat kon door corona helaas niet doorgaan. We hebben verder nog

een excursie naar het fort georganiseerd voor twee bouwkunde klassen van MBO Mondriaan in Den Haag."

Het vak leren

ROP ZW, regio Zuid-Holland heeft ook leerlingen kunnen betrekken bij de restauratie van Fort Prins Frederik. Een van die leerlingen is Johan Jonkergouw (16), die zijn opleiding tot metselaar volgt bij Bouwmensen Den Bosch. "Na de mavo ben ik bij de bouwopleiding ingestroomd om het vak te leren. Daarna wil ik certificaten halen om een echte restauratievakman te worden. Waarom? Omdat je bij restauraties altijd te maken hebt met een mooi stuk geschiedenis. Er zit een verhaal achter. Dat trekt me meer dan 120 nieuwe woningen bouwen." Jonkergouw hield zich op de bouwplaats in Ooltgensplaat bezig met wat hij het afmaken van opleverpunten noemt, zoals voegwerk herstellen en stenen plaatsen. "Fijn om te doen, gezellig en lekker in de frisse lucht. Wel een heel bijzondere plek, dat fort. Nu ben ik bezig met de stadswal in Den Bosch. Dat is weer heel andere koek..."

Op de pedalen en ontdekken maar..

Ontdek oostelijk Flakkee op de fiets. Bijvoorbeeld aan de hand van de routekaart geschenkwoningen, die recent is verschenen. Naast de routes West en Midden is er een route Oost, die leidt langs de Zweedse woningen in Oude-Tonge en Zuidzijde en de Oostenrijkse woningen in Langstraat.



Woningen die Nederland als geschenk ontving na de Watersnoodramp van 1953. Wie de route rijdt, komt ook langs locaties die aan die ramp herinneren. De routekaart geschenkwoningen is verkrijgbaar bij het VVV Inspiratiepunt Goeree-Overflakkee in Ouddorp, het gemeentehuis in Middelharnis, musea, bibliotheken en het weeghuisje in Ooltgensplaat. De kaart kost 1,50 euro, maar is met de bon op de achterzijde van dit magazine tijdelijk gratis op te halen.

Verdrinkend land

Fietsen door 'Verdrinkend land' is ook een optie. Kijk op www.verdrinkendland.nl voor de routes langs herinneringen aan de inundatie tijdens het laatste oorlogsjaar (1944-1945). De Duitsers zetten een groot deel van Goeree-Overflakkee, waaronder de omgeving

van Ooltgensplaat, onder water om geallieerde landingen te voorkomen. Door automobilisten is er een app met een interactieve route.

Knooppunten

Fietsmogelijkheden te over. Het fietsknooppuntennetwerk nodigt uit om zelf een route samen te stellen. Liever wandelen? Bewegwijzerde wandelroutes zijn er ook.

TOP

Het Toeristisch Overstappunt (TOP) Ooltgensplaat is het ideale startpunt voor een wandel- of fietstocht in de omgeving. Er zijn volop mogelijkheden om te parkeren en informatie op te doen. TOP Ooltgensplaat is te vinden op de kruising Havendijk – Dorpsweg.

FietsActief

Het TOP Ooltgensplaat is ook het startpunt van de fietsroute richting Den Bommel, Stad aan 't Haringuliet en Oude-Tonge, die in de Streekgids Goeree-Overflakkee van fietstijdschrift FietsActief staat.

Deze gids, die ook een route bevat op Midden-Flakkee, is recent verschenen in een oplage van 140.000 exemplaren. Alle bewoners van Goeree-Overflakkee vonden de uitgave in de brievenbus. Daarnaast is de Streekgids verspreid op Doorne-Putten en Schouwen-Duiveland en in de Hoeksche Waard.

De Streekgids Goeree-Overflakkee staat vol inspiratie, afstapadressen, overnachtingsmogelijkheden en aanbiedingen.

Op www.visitgo.nl/nl/ doe zijn diverse fiets- en wandelroutes te zien en te downloaden. Door alle overnachtingsmogelijkheden op Goeree-Overflakkee, ook in de buurt van Ooltgensplaat, kijk op: www.visitgo.nl/nl/ blijf. Bellen of mailen naar het VVV Inspiratiepunt Goeree-Overflakkee kan ook: 0187-681789 of vvv@eilandmarketing.com. Het VVV Inspiratiepunt is geopend van maandag tot en met zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur.

Plaetse Weetjes 1

- Ooltgensplaat telt per 1 januari 2021 2.654 inwoners.
- Tot 1966 was Ooltgensplaat een zelfstandige gemeente. De laatste burgemeester was W.M. van der Harst (CHU).
- De bekendste inwoner van De Plaet is Dave von Raven, zanger en gitarist van The Kik. Lang geleden was procureur, bestuurder en rentmeester Pieter Bigge (1691-1721) een bekende Plaetenaar en meer recent de taalkundige Hendrik Cornelis Landheer (1914-2008), die promoveerde op het dialect van Overflakkee.
- Evenementen in Ooltgensplaat zijn de jaarlijkse Oeltgendag, de Culturele Week en Nacht van de Nacht. Doorheen was het dorp ook start- en finishpunt van de Omloop van Goeree-Overflakkee, een wandeltocht van 110 kilometer.
- Het raadhuis is gebouwd in 1617-1618 naar een ontwerp van de Vlaamse bouwmeester Melchior van Harbach. In de achttiende eeuw volgde een vergroting en in 1938 een grondige verbouwing.
- Met de trapgevels en versieringen is het raadhuis een voorbeeld van de bouwstijl Hollandse Renaissance.
- Opdrachtgever voor de bouw van het raadhuis was François van Aerssen, ambachtshoofd van Sint Adolfsland (Ooltgensplaat en Den Bommel).
- In het souterrain van het raadhuis zijn gevangencellen.
- Het weeghuisje, een rijksmonument, is omstreeks 1935 gebouwd in een stijl die verwant is aan de Delftse School.

Weeghuisje en Plaetse Weetjes

Door 's lands beste appeltaart moet je bij het weeghuisje zijn



Een regelrechte verrassing was het: toen Ger en Lucilia van der Kolk en Huib en Hanneke Bonninga bij de notaris zaten om de aankoop van het voormalige Hotel Hobbel te bezegelen, bleek het weeghuisje erbij te horen.

Tja, wat moet je ermee. Jarenlang – de aankoop was in 2007 – gebeurde er niets met het vervallen gebouwtje aan de haven. Tot in de dorpsraad het plan ontstond om het weeghuisje in oorspronkelijke staat terug te brengen.

“Dooral Bram den Exter heeft zich er erg voor ingezet”, vertellen Lucilia van der Kolk en Hanneke Bonninga. “Via de erfgoedlijn Goeree-Overflakkee

is het weeghuisje gerestaureerd. Als tegenprestatie doen we iets voor de inwoners en de toeristen. Dan april tot september is het weeghuisje elke zaterdag van tien tot vier uur geopend. Je kunt er wat drinken en wat eten, zoals een tosti of een ijsje. Een Duitse bezoeker zei vorig jaar dat we de beste appeltaart van Nederland hebben... Bijvoorbeeld tijdens Halloween en Sinterklaas doen we iets extra's en

kunnen kinderen bij het weeghuisje terecht voor snoepgoed.”

Daarnaast voorziet het DUU Inspiratiepunt Goeree-Overflakkee het weeghuisje – als verspreidpunt voor Ooltgensplaat – van actuele folders, brochures en ander toeristisch (kaart)materiaal. Fietsers kunnen hun e-bike opladen bij het weeghuisje. En als het open is, kan er een sanitaire stop worden gemaakt.

Compliment

“Het slaat aan”, aldus Van der Kolk en Bonninga. “We zien naast de inwoners van Ooltgensplaat ook mensen uit andere kernen en toeristen. Men weet het weeghuisje

te vinden. Ook omdat het al een paar keer in de krant heeft gestaan. Laatst nog toen we het *Compliment voor het Monument* kregen. Ja, dat zet het weeghuisje wel in de spotlights.”

Het *Compliment voor het Monument* van de provincie Zuid-Holland is een blijk van waardering vanwege de inzet om het rijksmonument te restaureren, te herontwikkelen en weer toegankelijk te maken voor het publiek. Veelal zijn dat grotere panden, maar het kleine weeghuisje in Ooltgensplaat trok dus ook de aandacht. Natuurlijk vanwege de fraaie restauratie en de nieuwe functie voor het publiek.

Plaetse Weetjes 2

- In Ooltgensplaat is het weeghuisje de derde generatie weegbrug. De eerste stond in het raadhuis, de tweede onder en tegen de trap van datzelfde raadhuis.
- Na het weeghuisje, brachten schepen de producten – veelal suikerbieten – vanuit de haven naar hun bestemming.
- In de Spaanse tijd was aan het water bij Ooltgensplaat al een aarden verdedigingswerk te vinden. Later is dat versterkt tot kustbatterij.
- De Fransen bouwden Fort Duquesne in 1811 om de kustverdediging te verbeteren. Aan de andere kant van het Hellegat, bij Willemstad, kwam Fort de Ruijter (nu Fort Sabina).
- Rond Ooltgensplaat bouwden de Fransen ook drie redoutes: aarden veldschansen omgeven door een gracht. Van twee redoutes zijn nog overblijfselen te zien (begraafplaats en bij de kruising Prins Bernhardstraat-Oudedijk).
- In 1813 overrompelden de bevolking van Ooltgensplaat de Franse soldaten en verdreef ze uit het fort. Fort Duquesne kreeg een nieuwe naam: Fort Prins Frederik.
- Het fort bij Ooltgensplaat maakte deel uit van de Stelling van het Hollandsch Diep en het Volkerak, onderdeel van de Zuiderwaterlinie. Tot de stelling behoorden ook de vestingen Willemstad en Klundert, Fort de Hel en Fort Sabina Henrica, later aangevuld met Fort Buitensluis (Numansdorp) en Fort Bovensluis (Willemstad).
- Na de Eerste Wereldoorlog verloor Fort Prins Frederik zijn strategische betekenis. De opheffing als vestingwerk was in 1928.
- Vlak voor, tijdens, en na de Tweede Wereldoorlog is het fort gebruikt als gevangenis. NSB'er Rost van Tonningen zat er gevangen tijdens de meidagen van 1940.
- Het fort was ook een tijdje heropvoedingskamp, vakantie- en conferentieoord. Vanaf 1969 kwamen er steeds meer recreatieverblijven. In 2018 gooide de gemeente Goeree-Overflakkee, de nieuwe eigenaar, het roer om.



D.l.n.r. Ellen van Rossum, Hans van der Schraaf en Adriaantje van Enthoven.



Stellendam, Haveningang

Een soortgelijke lichtopstand komt langs het havenkanaal van Ooltgensplaat.

Dorpsraad Ooltgensplaat

'We hebben een boel moois te vertellen over de Plaet'

Op de website van de dorpsraad van Ooltgensplaat staat de lesbrief voor de groepen 3 en 4 van de basisscholen. Net opgeleverd. De lessen gaan over Fort Prins Frederik en ze zijn heel interactief. Ja, ook met erfgoedonderwijs houdt de dorpsraad zich bezig.

"Wat de dorpsraad doet? Tja, wat doen we niet?" Doorzitter Hans van der Schraaf schetst dat er grote verschillen zijn tussen dorpsraden. "Het beweegt zich tussen feestcommissie en surrogaatgemeente. Wij houden ons bijvoorbeeld bezig met veiligheid, overleggen met politie en gemeentelijke instanties, bevorderen sportdeelname,

ondersteunen mensen die hulp nodig hebben, werken mee aan allerlei projecten voor het dorp, ondersteunen initiatieven van inwoners et cetera. De jeugd proberen we via de Jeugdfaculteit en de Kinderfaculteit naar de verenigingen te leiden en te leren hoe ze zich kunnen vermaken zonder scherpje. Als je het zo bekijkt zit onze

dorpsraad dus meer in de richting van surrogaatgemeente. We zijn trouwens ook bezig een jeugddorpsraad op te zetten en gaan proberen de scholen daarbij te betrekken."

Educatief centrum

Waar het allemaal om draait is de leefbaarheid bevorderen. "Dat geeft saamhorigheid en binding in Ooltgensplaat", zegt Van der Schraaf, die samen met Adriaantje van Enthoven en Ellen van Rossum het bestuur vormt van de bijna 540 leden tellende Vereniging Dorpsraad Ooltgensplaat.

Het erfgoed speelt daarbij – naast de activiteiten in MFC 't Centrum en van de lokale verenigingen en middenstand – een belangrijke rol. Van der Schraaf: "Wij

ijveren ervoor dat het oude raadhuis, het weeghuisje, het fort, de landelijke omgeving en de natuur een 'bundel' vormen, met een educatief centrum in het raadhuis als middelpunt. Het is onze droom om Ooltgensplaat en omgeving positief op de kaart te zetten. Zeg maar: op een goede manier verkopen. Maar ook: doorgeven van de waarden van het erfgoed aan de jeugd. Over honderden jaren moeten de verhalen ook nog verteld worden, en liefst nog in het Flakkees."

"Er is hier genoeg te zien en te beleven op het gebied van water, natuur en erfgoed: de Hellegatsplaten en Vontjagersplaten, de Weel, de haven, de Kaai, de Doorstraat met de kerk, de wandel- en fietsroutes. Fort Prins Frederik is weer in beeld. Vertel het

verhaal van het fort en alle andere verhalen! We hebben een boel moois te vertellen over de Plaet. Laten we informeren en enthousiasmeren. Als dat van de grond komt, is hier in Ooltgensplaat ook bestaansrecht voor bijvoorbeeld een driesterrenrestaurant."

Lichtopstand aan havenkanaal

In het kader van de erfgoedlijn Goeree-Overflakkee is al het een en ander gerealiseerd in Ooltgensplaat. Zoals: de restauratie van het weeghuisje en de geschutstoren op Fort Prins Frederik, de aanleg van een fiets-wandelbrug naar de ingang van het fort en de Kunstkruimelroute. Maar er staat nog meer op stapel.

Nog dit jaar komt er aan het havenkanaal een lichtopstand. "Identiek aan de oorspronkelijke lichtopstand, maar dan van staal", aldus Van der Schraaf. "De lichtopstand komt op een markant punt te staan: niet ver van het fort, bij de aanlegsteiger van het deltapontje."

Dat de dorpsraad betrokken is bij de ontwikkeling van de lesbrief over het fort en bij diverse erfgoedprojecten is zo gek nog niet. "Erfgoed is belangrijk, want als je niet weet waar je vandaan komt, weet je ook niet waar je naartoe gaat", zegt de voorzitter van de dorpsraad. "Weet je wat ik leuk vind? Dat de mensen hier veel meer genieten van de historie, van wat hier is gebeurd, van de verhalen. Deel meer dan dat ik mensen in de grote stad zie doen."